

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

15. november 2016*

Eelotsusetaotlus — Võrdne kohtlemine töö saamisel ja kutsealale pääsemisel —
Direktiiv 2000/78/EÜ — Artikli 2 lõige 2 ja artikli 4 lõige 1 — Diskrimineerimine vanuse alusel —
Baski autonoomse piirkonna politseinike töölevõtmise piiramine kandidaatidega, kes on alla
35aastased — Mõiste „oluline ja määrav kutsenõue“ — Taotletav eesmärk — Proportsionaalsus

Kohtuasjas C-258/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vasco (Baski autonoomse piirkonna kõrgeim kohus, Hispaania) 20. mai 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 1. juunil 2015, menetluses

Gorka Salaberria Sorondo

versus

Academia Vasca de Policía y Emergencias,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president K. Lenaerts, asepresident A. Tizzano, kodade presidendid L. Bay Larsen, J. L. da Cruz Vilaça (ettekandja), E. Juhász, M. Berger ja A. Prechal, kohtunikud A. Rosas, C. Toader, D. Šváby, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund ja C. Vajda,

kohtujurist: P. Mengozzi,

kohtusekretär: ametnik L. Carrasco Marco,

arvestades kirjalikus menetluses ja 30. mai 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- G. Salaberria Sorondo, esindajad: *procuradora* I. Jiménez Echevarría ning *abogado* J. C. Pérez Cuesta, *abogado* F. J. González Madariaga ja *abogado* A. Martínez Gutierrez,
- Academia Vasca de Policía y Emergencias, esindajad: *abogado* J.L. Iparragirre Mujika ja *abogado* A. Saiz Garitaonandia,
- Hispaania valitsus, esindajad: J. García-Valdecasas Dorrego, V. Ester Casas ja L. Banciella Rodríguez-Miñón,
- Iirimaa, esindajad: E. Creedon, L. Williams ja T. Joyce, keda abistas D. Fennelly, *BL*,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

- Prantsuse valitsus, esindajad: D. Colas ja R. Coesme,
 - Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistasid *avvocato dello Stato* G. M. De Socio ja *avvocato dello Stato* E. De Bonis,
 - Euroopa Komisjon, esindajad: N. Ruiz García ja D. Martin,
- olles 21. juuli 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel (EÜT 2000, L 303, lk 16; ELT eriväljaanne 05/04, lk 79), artikli 2 lõiget 2, artikli 4 lõiget 1 ja artikli 6 lõike 1 punkti c.
- 2 Taotlus esitati Gorka Salaberria Sorondo ja Academia Vasca de Policía y Emergencias (Baskimaa Politsei- ja Päästeakadeemia, Hispaania, edaspidi „akadeemia“) vahelises kohtuvaidluses seoses akadeemia otsusega avaldada konkursiteade, milles nõuti, et Baski autonoomse piirkonna politseiametnike kohtadele kandideerijad oleks alla 35aastased.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 2000/78 põhjendustes 18, 23 ja 25 on märgitud:
 - „(18) Eelkõige ei nõuta käesoleva direktiiviga, et relvajõud, politsei, vangla- või päästetalitused võtaksid tööle või hoiaksid tööl isikuid, kellel ei ole nõuetekohaseid võimeid, et täita ülesandeid, mida neilt võidakse nõuda seoses õigustatud eesmärgiga säilitada nende talituste toimevõime.
[...]
 - (23) Väga piiratud asjaoludel võib erinev kohtlemine olla õigustatud siis, kui [...] vanuse[ga] [...] seotud omadus kujutab endast olulist ja määravat kutsenõuet ja kui eesmärk on põhjendatud ning nõue sellega proportsionaalne. [...]
 - [...]
 - (25) Vanuselise diskrimineerimise keelamisel on oluline osa tööhõivesuunistes kehtestatud eesmärkide täitmisel ja tööjõu mitmekesisuse soodustamisel. Teatavatel asjaoludel võib vanusega seotud eriline kohtlemine siiski olla õigustatud ja seetõttu on vaja erisätteid, mis vastavalt olukorrale liikmesriikides võivad erineda. On oluline vahet teha erilisel kohtlemisel, mis on põhjendatud eelkõige tööhõivepoliitika ning tööturu ja kutseõppe õigustatud eesmärkidega, või diskrimineerimisega, mis tuleb keelata.“
- 4 Vastavalt direktiivi 2000/78 artiklile 1 on direktiivi eesmärk kehtestada üldine raamistik, et võidelda usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise vastu töö saamisel ja kutsealale pääsemisel ning tagada liikmesriikides võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamine.

5 Selle direktiivi artiklis 2 on sätestatud:

„1. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab „võrdse kohtlemise põhimõte“, et ei esine otsesest ega kaudset diskrimineerimist ühelgi artiklis 1 nimetatud põhjusel.

2. Lõike 1 kohaldamisel:

a) peetakse otseseks diskrimineerimiseks seda, kui ükskõik millisel artiklis 1 nimetatud põhjusel koheldakse ühte inimest halvemini, kui on koheldud, koheldakse või võidakse kohelda teist inimest samalaadses olukorras;

[...]“.

6 Direktiivi artiklis 3 on ette nähtud:

„1. Ühendusele antud pädevuse piires kohaldatakse käesolevat direktiivi kõikide isikute suhtes nii avalikus kui ka erasektoris, sealhulgas avalik-õiguslike isikute suhtes, kui kõne all on:

a) tööle saamise, füüsilisest isikust ettevõtjaks hakkamise või kutsealale pääsemise tingimused, sealhulgas valikukriteeriumid ja töölevõtu tingimused mis tahes tegevusvaldkonnas ja kõigil ametiastmetel, kaasa arvatud edutamine;

[...]“.

7 Direktiivi 2000/78 artikli 4 „Kutsenõuded“ lõikes 1 on sätestatud:

„Olenemata artikli 2 lõigetest 1 ja 2, võivad liikmesriigid ette näha, et erinevat kohtlemist ükskõik millise artiklis 1 nimetatud põhjusega seotud omaduse alusel ei peeta diskrimineerimiseks, kui see omadus on teatud kutsetegevuse laadi või sellega liituvate tingimuste tõttu oluline ja määrav kutsenõue, tingimusel, et eesmärk on õigustatud ja nõue sellega proportsionaalne.“

8 Direktiivi 2000/78 artiklis 6 „Vanuse alusel erineva kohtlemise õigustatus“ on muu hulgas ette nähtud:

„1. Olenemata artikli 2 lõikest 2 võivad liikmesriigid ette näha, et erinevat kohtlemist vanuse alusel ei peeta diskrimineerimiseks, kui sellel on siseriikliku õigusega objektiivselt ja mõistlikult põhjendatud, tööhõivepoliitikat, tööturgu ja kutseõpet hõlmav õigustatud eesmärk ning kui selle eesmärgi saavutamise vahendid on asjakohased ja vajalikud.

Selline erinev kohtlemine võib muu hulgas seisneda järgmises:

[...]

c) tööle võtmise vanuse ülempiiri kehtestamine kõnealuse ametikoha koolitusnõuete alusel või selleks, et pensionile jäämisele eelneks mõistlik tööstaaž.

[...]“.

Hispaania õigus

9 Riigi julgeolekujõudude ja -üksuste, autonoomsete piirkondade politseiüksuste ning kohalike politseiüksuste ülesanded on määratletud 13. märtsi 1986. aasta konstitutsioonilises seaduses nr 2/1986 julgeolekuorganite ja -jõudude kohta (Ley Orgánica 2/1986 de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad; *Boletín Oficial del Estado*, edaspidi „BOE“, nr 63, 14.3.1986).

10 Seoses autonoomsete piirkondade politseiüksustega näevad selle seaduse artikli 38 lõiked 1–3 ette järgmised ülesanded:

„1. Oma pädevuste alusel:

- a) autonoomse piirkonna asutuste poolt välja antud õigusnormide ja individuaalsete korralduste täitmise tagamine;
- b) autonoomse piirkonna ja selle haldusasutuste isikute, institutsioonide, hoonete, asutuste ja allüksuste valvamine ja kaitsmine, tagades rajatiste normaalse toimimise ja nende teenuste kasutajate turvalisuse;
- c) autonoomse piirkonna õigusnormidega reguleeritud tegevuste kontrollimine, teatades igasugusest õigusvastasest tegevusest;
- d) sunnimeetmete kasutuselevõtmine autonoomse piirkonna poolt vastu võetud aktide või õigusnormide sundtäitmiseks.

2. Koostöös riigi julgeolekujõudude ja -üksustega:

- a) riigi seaduste ja muude õigusnormide täitmise järelevalve ja põhiliste avalike teenuste osutamise toimimise tagamine;
- b) kriminaalpolitsei töös osalemine vastavalt käesoleva seaduse artikli 29 lõikes 2 ette nähtud korrale;
- c) avaliku ruumi valvamine, kaitse tagamine meeleavaldustel ja korra hoidmine suurtel rahvakogunemistel.

Selle ülesande täitmine on eelkõige autonoomsete piirkondade politseiüksuste kohustus, ilma et see kahjustaks riigi julgeolekujõudude ja -üksuste sekkumise võimalust, kui kas autonoomse piirkonna ametivõimude taotlusel või pädevate riigi ametivõimude enda initsiatiivil peavad viimati nimetatud seda sekkumist vajalikuks.

3. Riigi julgeolekujõudude ja -üksustega samaaegse ja ühise sekkumise raames:

- a) tegema koostööd eraõiguslike konfliktide rahumeelsel lahendamisel;
- b) osutama abi õnnetuse, katastroofi või rahvusliku tragöödia korral, osaledes seaduses ette nähtud korras tsiviilkaitseprogrammide täitmisel;
- c) tagama loodus- ja keskkonnahoiu, veevarude, nagu ka uluki-, kalavarude ja metsarikkuse säilimise õigusnormide või muude loodusega seotud õigusnormide järgimise.“

11 Konstitutsioonilise seaduse nr 2/1986 artiklis 53, mis määrab kindlaks kohalike politseiüksuste ülesanded, on sätestatud:

„1. Kohalikud politseiüksused täidavad järgmisi ülesandeid:

- a) kohalike omavalitsusasutuste kaitse ning nende ruumide ja seadmete valve või kaitse tagamine;
- b) korra, liiklusemärgistuse ja liikluse reguleerimise tagamine kesklinnas vastavalt liikluseeskirjale;
- c) kesklinnas toimunud liiklusõnnetuste protokollide koostamine;

- d) halduspolitsei ülesannete täitmine seoses määruste, korralduste ja muude nende pädevuse alla kuuluvate kohaliku tasandi normidega;
- e) kriminaalpolitsei töös osalemine [...];
- f) abistamine õnnetuste, katastroofide ja rahvuslike tragöödiate puhul, osaledes vastavalt seaduses sätestatud tsiviilkaitsekavade elluviimises;
- g) ennetustegevus ja kõikide meetmete võtmine õigusrikkumiste ärahoidmiseks [...];
- h) avaliku ruumi valvamine ning koostöö riigi korrakaitsejõudude ja autonoomsete piirkondade politseiga, et tagada kaitse meeleavaldustel ja korra hoidmine suurtel rahvakogunemistel, kui nende abi palutakse;
- i) koostöö tegemine erakonfliktide lahendamiseks, kui seda palutakse.“
- 12 Riiklikku Politseiametisse töölevõtmise kohta on kuninga 21. aprilli 1995. aasta dekreeidi 614/1995, millega kiidetakse heaks konkursi- ja väljaõppeprotsessid Riiklikus Politseiametis (Real Decreto 614/1995 por el que se aprueba el Reglamento de los Procesos selectivos y de formación del Cuerpo Nacional de Policía) (BOE nr 118, 18.5.1995), artikli 7 punktis b ette nähtud, et kandidaatide vanus peab jääma vahemikku 18–35 aastat.
- 13 17. juuli 1992. aasta Baskimaa politsei seaduse 4/1992 (Ley 4/1992 de Policía del País Vasco) (*Boletín Oficial del País Vasco* nr 155, 11.8.1992) artikli 26 lõikes 1 on sätestatud:
- „Baskimaa autonoomse piirkonna teostatavate pädevuste raames on Ertzaintza [Baski autonoomne politsei] peamine ülesanne isikute ja vara kaitsmine, õiguste ja vabaduste vaba kasutamise tagamine ja kodanike julgeoleku tagamine kogu autonoomse piirkonna territooriumil. Selleks täidab ta ülesandeid, mis on õiguskorras riigi julgeolekuüksustele pandud.“
- 14 Seaduse 4/1992 8. lisasäte annab Baski valitsusele pädevuse määrata „õigusnormidega kindlaks isikute Baskimaa politsei üksuste astmetesse ja kategooriatesse kandideerimise konkurssidest välja jätmise meditsiinilised põhjused, ning nõutavad vanuse- ja kasvutingimused“.
- 15 19. juuli 1994. aasta dekreeidi 315/1994, millega kiidetakse heaks Baskimaa politseikonkursi ja -väljaõppe määrus (Decreto 315/1994 por el que se aprueba el reglamento de selección y formación de la policía del País Vasco) (*Boletín Oficial del País Vasco* nr 157, 19.8.1994), mida on muudetud 20. aprilli 2010. aasta dekreediga 120/2010 (Decreto 120/2010) (edaspidi „dekreet 315/1994“), artikli 4 punkt b näeb ette järgmise vanusega seotud tingimuse:
- „Olema politseinikukategooriasse tööle võtmiseks vähemalt 18 aasta vanune ja alla 35aastane. Kohalikku politseiüksusesse tööle asumiseks võib vanuse ülempiiri siiski muuta, võttes arvesse ülesandeid, mida täidetakse kohalikus omavalitsuses, kohalikus politseiüksuses.“
- Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus**
- 16 G. Salaberria Sorondo esitas Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vascole (Baski autonoomse piirkonna kõrgeim kohus, Hispaania) kaebuse Directora General de la Academia Vasca de Policía y Emergenciase (Baskimaa Politsei- ja Päästeakadeemia peadirektoraat, Hispaania) 1. aprilli 2014. aasta otsuse peale, millega kehtestati eritingimused Baski autonoomse piirkonna politseiametnike konkursiteate tarbeks (*Boletín Oficial del País Vasco* nr 82, 1.4.2014).

- 17 G. Salaberria Sorondo vaidlustas kõnealuse konkursiteate 2. osa punkti 1 alapunkti c, milles nõuti, et konkursil osalemiseks peavad kandidaadid olema alla 35aastased, õiguspärasuse. Asjaomane isik, kes on üle 35 aasta vana, väidab, et see nõue rikub direktiivi 2000/78 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 20 ja 21. Ta toob eelkõige esile, et kehtestatud vanusepiir on põhjendamatu, sest see piirab mõistliku põhjuseta õigust avalikku teenistusse asuda.
- 18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus meenutab, et ta on juba otsustanud, et 32 eluaasta vanusepiir Baski autonoomse piirkonna politseiametnike töölevõtmisel on kooskõlas proportsionaalsuse nõuetega, mis tulenevad nii põhiseadusest ja siseriiklikest õigusnormidest kui ka direktiivist 2000/78. Kõnealune kohus võttis arvesse asjaolu, et 12. jaanuari 2010. aasta kohtuotsuses Wolf (C-229/08, EU:C:2010:3) sedastas Euroopa Kohus, et selle direktiivi artikli 4 lõikega 1 ei ole vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mis kehtestavad tuletõrje tehnilise teenistuse nooremametniku töölevõtmisel vanuse ülempiiriks 30 eluaastat.
- 19 Samuti viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus 13. novembri 2014. aasta kohtuotsusele Vital Pérez (C-416/13, EU:C:2014:2371), milles Euroopa Kohus leidis, et direktiivi 2000/78 artikli 2 lõikega 2, artikli 4 lõikega 1 ja artikli 6 lõike 1 punktiga c on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, millega kohaliku politseiametnikuna tööle asumise vanuse ülempiiriks kehtestati 30 eluaastat.
- 20 Seoses sellega märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus siiski, et Hispaania õiguskorras kohaliku politsei ametnikele määratud ülesanded erinevad riigi julgeolekuüksuste ja -jõudude liikmetele kehtestatud ülesannetest. Viimati nimetatud ülesanded vastavad sellistele ülesannetele, mis on antud „täieõiguslikule“ politseile, kes peab tagama avaliku korra ja kodanike turvalisuse kõigis selle aspektides. Kuna Baski autonoomse piirkonna politseiametnike ülesanded ei ole samad, mis on kohalikel politseiüksustel, vaid sisaldavad riigi julgeolekuüksuste ja -jõudude ülesandeid, ei ole 13. novembri 2014. aasta kohtuotsus Vital Pérez (C-416/13, EU:C:2014:2371) eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates põhikohtuasja lahendamisel asjakohane.
- 21 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et võttes arvesse riigi julgeolekuüksustele ja -jõududele pandud ülesannetega olemuslikult seotud nõuete kõrgemat taset, võiks 35aastase vanuse ülempiiri kehtestamist tööleasumiseks politseijõududesse, kes täidavad kõiki avaliku korra ja turvalisuse tagamisele omaseid ülesandeid, pidada proportsionaalseks ja mõistlikuks, ning järelikult tunnistada direktiivi 2000/78 artikli 2 lõikega 2, artikli 4 lõikega 1 ja artikli 6 lõike 1 punktiga c kooskõlas olevaks.
- 22 Neil asjaoludel otsustas Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Autónoma del País Vasco (Baski autonoomse piirkonna kõrgem kohus, Hispaania) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:
- „Kas Baski autonoomse piirkonna politseinikuameti konkursil osalemise tingimuseks 35 eluaasta vanuse ülempiiri kehtestamine on kooskõlas direktiivi 2000/78 [...] artikli 2 lõike 2, artikli 4 lõike 1 ja artikli 6 lõike 1 punkti c tõlgendusega?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 23 Oma küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2000/78 artikli 2 lõiget 2, koostoimes sama direktiivi artikli 4 lõikega 1 ja artikli 6 lõike 1 punktiga c, tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisugune siseriiklik õigusnorm, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mis sätestab, et kandidaadid politseiüksuse politseiniku ametikohale peavad olema alla 35aastased.
- 24 Kõigepealt tuleb kontrollida, kas põhikohtuasjas käsitletav õigusnorm kuulub direktiivi 2000/78 kohaldamisalasse.

- 25 Selle kohta tuleb märkida, et nähes ette, et 35 aasta vanused isikud ei või Baski autonoomse piirkonna politseiüksuses tööle asuda, mõjutab dekreeedi 315/1994 artikli 4 punkt b nende isikute töölevõtmise tingimusi. Järelikult tuleb niisugust sätet käsitada nii, et sellega kehtestatakse avalikus sektoris tööle saamise tingimused direktiivi 2000/78 artikli 3 lõike 1 punkti a tähenduses (vt selle kohta kohtuotsus, 13.11.2014, *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, punkt 30).
- 26 Sellest tuleneb, et selline olukord, nagu on eelotsusetaotluse esitanud kohtu menetluses oleva kohtuasja aluseks, kuulub direktiivi 2000/78 kohaldamisalasse.
- 27 Järgnevalt olgu meenutatud, et vastavalt direktiivi 2000/78 artiklile 1 on direktiivi eesmärk kehtestada üldine raamistik, et võidelda muu hulgas vanuse alusel diskrimineerimise vastu töö saamisel ja kutsealale pääsemisel ning tagada liikmesriikides võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamine.
- 28 Vastavalt direktiivi 2000/78 artikli 2 lõikele 1 „täheb „võrdse kohtlemise põhimõte“, et ei esine otsesest ega kaudset diskrimineerimist ühelgi [selle direktiivi] artiklis 1 nimetatud põhjusel“. Nimetatud direktiivi artikli 2 lõike 2 punkt a täpsustab, et artikli 2 lõike 1 kohaldamisel peetakse otseseks diskrimineerimiseks seda, kui ükskõik millisel sama direktiivi artiklis 1 nimetatud põhjusel koheldakse ühte inimest halvemini, kui on koheldud teist inimest samalaadses olukorras.
- 29 Kõnesoleval juhul toob dekreeedi 315/1994 artikli 4 punktis b sätestatud tingimus kaasa selle, et teatavaid isikuid koheldakse teistest sarnases olukorras olevatest isikutest halvemini põhjusel, et nad on 35aastased.
- 30 See säte kehtestab seega erineva kohtlemise vanuse alusel direktiivi 2000/78 artikli 1 ja artikli 2 lõike 2 punkti a tähenduses (vt selle kohta kohtuotsus, 13.11.2014, *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, punkt 33).
- 31 Neil asjaoludel tuleb lõpetuseks uurida, kas niisugune erinev kohtlemine ei kujuta endast sellest hoolimata diskrimineerimist vastavalt direktiivi 2000/78 artikli 4 lõikele 1 või artikli 6 lõikele 1.
- 32 Direktiivi 2000/78 artikli 4 lõige 1 näeb eelkõige ette, et „erinevat kohtlemist ükskõik millise [selle direktiivi] artiklis 1 nimetatud põhjusega seotud omaduse alusel ei peeta diskrimineerimiseks, kui see omadus on teatud kutsetegevuse laadi või sellega liituvate tingimuste tõttu oluline ja määrav kutsenõue, tingimusel, et eesmärk on õigustatud ja nõue sellega proportsionaalne“.
- 33 Kõnealusest sättest ilmneb, et olulise ja määrava kutsenõude peab moodustama mitte erineva kohtlemise aluseks olev põhjus, vaid selle põhjusega seotud omadus (kohtuotsus, 13.11.2014, *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 34 Spetsiifiline füüsiline võimekus on aga vanusega seotud omadus ning isikute ja vara kaitse, õigusrikkujate kinnipidamine ja vahi all hoidmine ning preventiivne patrullimine võivad nõuda füüsilise jõu kasutamist (kohtuotsused, 12.1.2010, *Wolf*, C-229/08, EU:C:2010:3, punkt 41; 13.9.2011, *Prigge jt*, C-447/09, EU:C:2011:573, punkt 67, ning 13.11.2014, *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, punktid 37 ja 39 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 35 Nimetatud ülesannete laad eeldab erilist füüsilist võimekust, sest nende ülesannete täitmisel võivad füüsilised häired tuua endaga kaasa tõsiseid tagajärgi mitte üksnes politseinikele endile ja kolmandatele isikutele, vaid ka avaliku korra säilitamisele (kohtuotsus, 13.11.2014, *Vital Pérez*, C-416/13, EU:C:2014:2371, punkt 40).

- 36 Sellest tuleneb, et erilise füüsilise võimekuse omamise nõuet, et suuta täita Baski autonoomse piirkonna kolme põhilist ülesannet, mida on kirjeldatud seaduse 4/1992 artikli 26 lõikes 1, see tähendab isikute ja vara kaitsmine, igäihe õiguste ja vabaduste vaba kasutamise tagamine ja kodanike julgeoleku tagamine, võib käsitada olulise ja määrava kutsenõudena direktiivi 2000/78 artikli 4 lõike 1 tähenduses, mis on vajalik põhikohtuasjas kõne all oleval kutsealal tegutsemiseks.
- 37 Mis puudutab dekreediga 315/1994 taotletavat eesmärki, siis rõhutavad akadeemia ja Hispaania valitsus, et selle dekreediga Baski autonoomse piirkonna politseiüksuses ametisse asumise vanusepiiriks 35 eluaasta kehtestamise eesmärk on tagada selle politseiüksuse operatiivsus ja nõuetekohane toimimine, kindlustades, et äsja tööle võetud ametnikud suudavad täita füüsilises mõttes raskeimaid ülesandeid üsna pika aja jooksul oma karjääril.
- 38 Seoses sellega on Euroopa Kohus 13. novembri 2014. aasta kohtuotsuse Vital Pérez (C-416/13, EU:C:2014:2371) punktides 43 ja 44 – pärast selgitamist, et direktiivi 2000/78 põhjenduses 18 on täpsustatud, et sellega ei nõuta, et relvajõud, politsei, vangla- või päästetalitused võtaksid tööle või hoiaksid tööl isikuid, kellel ei ole nõuetekohaseid võimeid, et täita ülesandeid, mida neilt võidakse nõuda seoses õigustatud eesmärgiga säilitada nende talituste toimevõime – sedastanud, et talituste toimevõime ja politseiteenistuse nõuetekohase toimimise tagamise huvi on õigustatud eesmärk selle direktiivi artikli 4 lõike 1 tähenduses.
- 39 On küll tõsi, et sama kohtuotsuse punktis 57 leidis Euroopa Kohus, et siseriiklikus õigusnormis, millega kehtestati Ayuntamiento Oviedo (Oviedo kohalik omavalitsusüksus, Hispaania) kohalike politseiametnike palkamiseks 30 eluaasta vanusepiir, nähti ette ebaproportsionaalne nõue, mis on vastuolus direktiivi 2000/78 artikli 4 lõikega 1.
- 40 Autonoomsete piirkondade politseiüksuste ülesanded erinevad siiski kohaliku politsei ülesannetest, mis olid kõne all asjas, mille põhjal tehti 13. novembri 2014. aasta kohtuotsus Vital Pérez (C-416/13, EU:C:2014:2371). Niisiis tuleb meenutada, et kohaliku politsei politseiametnike ülesanded on vastavalt konstitutsioonilise seaduse nr 2/1986 artiklile 53 eelkõige kohalike omavalitsusasutuste kaitse ning nende ruumide valve tagamine, liikluse reguleerimise tagamine kesklinnas vastavalt liikluseeskirjale ning halduspolitsei ülesannete täitmine. Seaduse 4/1992 artikli 26 lõikest 1 nähtub seevastu, et Baskimaa autonoomse piirkonna politsei „peamine ülesanne [on] isikute ja vara kaitsmine, õiguste ja vabaduste vaba kasutamise tagamine ja kodanike julgeoleku tagamine kogu autonoomse piirkonna territooriumil“.
- 41 Nagu akadeemia Euroopa Kohtu istungil täpsustas, ei täida Baski autonoomse piirkonna esimese kategooria – mille jaoks korraldati põhikohtuasjas käsitletav konkurss – politseinik haldusülesandeid, vaid ainult operatiiv- või täitevülesandeid, mis, nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 35 märkis, võivad tähendada füüsilise jõu kasutamist ja tööülesannete täitmist rasketes või isegi äärmuslikes tingimustes. Ainult haldusülesannete täitmiseks mõeldud personal värvatakse akadeemia esitatud teabe kohaselt spetsiaalsete konkursside abil, mille puhul ei ole vanusepiiri ette nähtud.
- 42 Akadeemia väitis aga Euroopa Kohtus ning see tuleneb ka tema kirjalikele seisukohtadele lisatud aruannetest, et Baski autonoomse piirkonna politseiametnikud kannatavad alates 40. eluaastast töövõime vähenemise käes, mis väljendub taastumisvõime vähenemises pärast tõsist jõupingutust ja võimetuses täita pärast teatava aja möödumist mis tahes muud ülesannet, mis eeldab sama taseme nõuete täitmist. Lisaks ei saa samade aruannete kohaselt käsitada üle 55aastast politseiametnikku enam ametnikuna, kellel on olemas täielik võimekus, mis on vajalik tema tööülesannete adekvaatseks täitmiseks, ilma et esineks ohtu talle endale või kolmandatele isikutele.

- 43 Peale selle täpsustas akadeemia, et alates 56. eluaastast on Baski autonoomse piirkonna politseiametnikel õigus iga-aastase tööaja vähendamisele ning vabastusele öösel töötamisest ja patrullidest, mis toimuvad väljaspool politsei tööruume („vähendatud koormusega tegevteenistus“), ning neid kohandusi kasutav politseiametnik kohustub minema alates 60. eluaastast või vajaduse korral alates 59. eluaastast vabatahtlikult pensionile.
- 44 Lõpetuseks tuleb märkida, et akadeemia esitatud andmete kohaselt oli Baski autonoomse piirkonna politseiüksuses aastal 2009 – ehk just enne seda, kui dekreeti 315/1994 lisati põhikohtuasjas käsitletav vanusepiir – 8000 politseinikku. Sel ajal oli 59 politseinikku vanuses 60–65 aastat ja 1399 olid vanuses 50–59 aastat. Akadeemia lisas, et 2009. aastal tehtud prognoosi kohaselt on 2018. aastaks 1135 politseinikku 60–65 aasta vanused ja 4660 politseinikku ehk rohkem kui pool töajõust on vanuses 50–59 aastat. Aastal 2025 on rohkem kui 50% politseiüksuse ametnikest vanuses 55–65 aastat. Need andmed võimaldavad niisiis ennustada kõnealuse üksuse tööjõu massilist vananemist.
- 45 Neid andmeid arvesse võttes rõhutas akadeemia vajadust näha ette kõige vanemate politseinike progressiivne asendamine konkursi abil noorema personaliga, kes on võimeline täitma suuremaid füüsilisi pingutusi nõudvaid ülesandeid. Ka selle poolest erineb käesolev kohtuasi asjast, mille põhjal tehti 13. novembri 2014. aasta kohtuotsus *Vital Pérez* (C-416/13, EU:C:2014:2371), milles – nagu nähtub nimetatud kohtuotsuse punktist 56 – ei tuvastatud, et eesmärk tagada kohaliku politseiüksuse toimevõime ja nõuetekohane toimimine nõuaks teatava üksusesisese vanuselise struktuuri säilitamist, mis oleks kohustanud palkama üksnes nooremaid kui 30aastaseid ametnikke.
- 46 Kõigist eeltoodud asjaoludest tuleneb, et Baskimaa autonoomse piirkonna esimese kategooria politseinike ülesanded sisaldavad füüsilises mõttes raskemaid ülesandeid. Samas väitis akadeemia ka seda, et vanus, milles Baskimaa autonoomse piirkonna politseiametnik tööle võetakse, määrab kindlaks aja, mille vältel on ta võimeline selliseid ülesandeid täitma. 34 aasta vanuselt tööle võetud politseinik, kes peab pealegi läbima ligikaudu kahe aasta pikkuse väljaõppe, saab täita neid ülesandeid maksimaalselt 19 aastat, st kuni 55aastaseks saamiseni. Neil asjaoludel kahjustaks kõrgemas vanuses töölevõtmine võimalust panna piisav arv politseinikke täitma füüsilises mõttes raskemaid ülesandeid. Pealegi ei võimaldaks selline töölevõtmine kasutada niiviisi töölevõetud politseinikke nende ülesannete täitmisel piisavalt pika aja jooksul. Nagu selgitab akadeemia, nõuab Baskimaa autonoomse piirkonna politseiüksuse mõistlik korraldus lõpetuseks seda, et tasakaalus oleks kohad, mis nõuavad suuri füüsilisi eeldusi ega sobi vanematele politseinikele, ja kohad, mis on selles osas väiksemate nõuetega ja millel saavad töötada vanemad politseinikud (vt analoogia alusel kohtuotsus, 12.1.2010, *Wolf*, C-229/08, EU:C:2010:3, punkt 43).
- 47 Lisaks, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 38 märkis, on Baski autonoomse piirkonna politseiteenistuse toimimises tõrgete kartuses välistatud, et töölevõtmise konkursil võiks alternatiivseks vähem piiravaks meetmeks olla füüsiliselt suuri eeldusi nõudvate katsete korraldamine, millega kandidaate välja jätta. Eesmärk tagada Baski autonoomse piirkonna politseiüksuse toimevõime ja nõuetekohane toimimine nõuab tegelikult seda, et rahuldava vanusepüramiidi loomiseks nähtaks erilise füüsilise võimekuse omamine ette mitte staatiliselt töölevõtmise konkursi eksamite ajal, vaid dünaamiliselt, võttes arvesse aastaid, mille vältel peab politseinik pärast töölevõtmist teenistuses olema.
- 48 Sellest järeldub, et niisugust siseriiklikku õigusnormi, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mis sätestab, et kandidaadid Baski autonoomse piirkonna politseiüksuse politseiniku ametikohale peavad olema alla 35aastased, võib tingimusel, et eelotsusetaotluse esitanud kohus teeb kindlaks, et akadeemia poolt Euroopa Kohtule esitatud seisukohtadest ja dokumentidest tulenevad erinevad viited vastavad tõele, pidada esiteks asjakohaseks, et saavutada eesmärk tagada asjaomase politseiteenistuse toimevõime ja nõuetekohane toimimine, ning teiseks selliseks, mis ei lähe kaugemale, kui on selle eesmärgi saavutamiseks vajalik.

- 49 Kuna sellest õigusnormist tulenev erinev kohtlemine vanuse alusel ei kujuta endast diskrimineerimist direktiivi 2000/78 artikli 4 lõike 1 järgi, siis ei ole vaja hinnata, kas see võiks olla õigustatud direktiivi artikli 6 lõike 1 punkti c seisukohast.
- 50 Kõigist eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et esitatud küsimusele tuleb vastata, et direktiivi 2000/78 artikli 2 lõiget 2, koostoimes sama direktiivi artikli 4 lõikega 1, tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus niisugune siseriiklik õigusnorm, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mis sätestab, et kandidaadid politseiüksuse politseiniku ametikohale, kes täidavad operatiiv- või täitevülesandeid, peavad olema alla 35aastased.

Kohtukulud

- 51 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

Nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel, artikli 2 lõiget 2 koostoimes sama direktiivi artikli 4 lõikega 1 tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus niisugune siseriiklik õigusnorm, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mis sätestab, et kandidaadid politseiüksuse politseiniku ametikohale, kes täidavad operatiiv- või täitevülesandeid, peavad olema alla 35aastased.

Allkirjad